

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ НАПЕРЕДОДНІ ВИБОРІВ:

результати всеукраїнського
опитування громадської думки,
проведеного КМІС на замовлення
ГО «Детектор медіа»

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

ГО «Детектор медіа» · Жовтень · 2018

Ефективність державної політики у сфері інформаційної безпеки напередодні виборів: результати всеукраїнського опитування громадської думки. Аналітичний звіт. – К.: Детектор медіа, 2018. – 24 с.

Над дослідженням працювали:

Петро Бурковський

Антон Грушецький

Наталія Лигачова

Володимир Паніотто

Галина Петренко

Дизайн, верстка:

Яна Добрянська

Всеукраїнське соціологічне опитування проводилося Київським міжнародним інститутом соціології у вересні 2018 року на замовлення ГО «Детектор медіа». Під час дослідження шляхом опитування вивчалися думки й погляди дорослих жителів України (віком від 18 років), пов'язані з ефективністю державної політики у сфері інформаційної безпеки напередодні виборчих кампаній 2019 року. Польовий етап дослідження тривав із 8 по 23 вересня 2018 року. Загалом у рамках дослідження було проведено 2026 інтерв'ю з респондентами, які проживають у 110 населених пунктах України.

Дане дослідження проводив КМІС на замовлення ГО «Детектор медіа» та за фінансування Міністерства закордонних справ Данії (Danida). Зміст цього звіту є винятковою відповідальністю ГО «Детектор медіа» та КМІС і не обов'язково відображає позицію Danida.

ЗМІСТ

5 • МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ

6 • ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

- 6 • НАЙБІЛЬШІ ЗАГРОЗИ ДЛЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ. СФЕРИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВЛАДИ
- 7 • ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СИТУАЦІЮ В КРАЇНІ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ МИРУ НА ДОНБАСІ
- 10 • ТОМОС
- 11 • СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ
- 11 • ПОВЕРНЕННЯ ВІКТОРА МЕДВЕДЧУКА В ПУБЛІЧНУ ПОЛІТИКУ, ЗОКРЕМА Й МЕДІЙНИЙ КОНТЕКСТ
- 12 • ІНТЕРПРЕТАЦІЇ АКТУАЛЬНИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ
- 15 • ТЕЛЕКАНАЛИ І ПОПУЛЯРНІ ОСОБИСТОСТІ
- 18 • ПРОДЕРЖАВНИЦЬКІ VS. ПРООПОЗИЦІЙНІ / ПРОРОСІЙСЬКІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ: ІНДЕКС
- 19 • ПОЛІТИКИ ТА ПОПУЛЯРНІ ОСОБИСТОСТІ Й ІНТЕРПРЕТАЦІЯ АКТУАЛЬНИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ

Всеукраїнське соціологічне опитування проводилося Київським міжнародним інститутом соціології у вересні 2018 року на замовлення ГО «Детектор медіа». Під час дослідження шляхом опитування вивчалися думки й погляди дорослих жителів України (віком від 18 років), пов'язані з ефективністю державної політики у сфері інформаційної безпеки напередодні виборчих кампаній 2019 року. Основні етапи дослідження включали розробку анкети й супровідного інструментарію, розробку вибірки, проведення інтерв'ю з респондентами, контроль якості виконаної роботи, введення та перевірку даних на логічні помилки, підготовку остаточного масиву даних, таблиць одно- і двовимірних розподілів та аналітичного звіту.

Для проведення опитування була розроблена стратифікована, чотириступенева вибірка, випадкова на кожному ступені. Вибірка репрезентативна для дорослого населення, яке постійно проживає на території України, не проходить військову службу й не перебуває у в'язницях або медичних закладах (лікарнях, медичних інтернатах). До вибірки не включалися території, які тимчасово не контролюються владою України, — АР Крим, окремі райони Донецької й Луганської областей.

Спочатку населення України було стратифіковано за регіонами (24 області та м. Київ), далі населення кожного регіону додатково стратифікувалося на міське (міста й селища міського типу) і сільське населення (за винятком м. Києва, де населення суцільно міське). Тобто в цілому населення України було поділено на 49 страт. Для кожної страти пропорційно до чисельності дорослого населення визначалося, скільки інтерв'ю в ній має бути проведено, а також скільки населених пунктів, де буде проводитися опитування, має припадати на неї. У випадку Донецької й Луганської областей для стратифікації використовувалася чисельність населення лише тих територій, які контролюються владою України.

Після стратифікації проводився відбір конкретних точок, де мали працювати інтерв'юери. На першому етапі в межах кожної страти відбиралися населені пункти. Міські населені пункти відбиралися з імовірністю, пропорційною до чисельності дорослого населення в населеному пункті. У межах страт сільського населення спочатку відбиралися райони (з імовірністю, пропорційною до чисельності дорослого сільського населення в районі), а в межах уже відбраного району випадковим чином відбиралися села. На другому етапі в межах кожного населеного пункту відбиралися виборчі дільниці. На третьому етапі для кожної виборчої дільниці відбиралася початкова адреса — вулиця, номер будинку та, у випадку багатоповерхових будинків,

номер квартири, з якої інтерв'юери розпочинали опитування. На четвертому етапі відбувався відбір та опитування респондентів методом модифікованої маршрутно-ї вибірки.

Опитування проводилося методом особистих інтерв'ю з використанням планшетів у домогосподарствах проживання респондентів.

Унаслідок реалізації випадкової на всіх етапах вибірки у фінальному масиві даних дещо перед представлені жінки та особи старшого віку. Для відновлення правильних пропорцій були побудовані спеціальні статистичні «ваги».

Дані наводяться для України в цілому й окремо для чотирьох макрорегіонів України. Склад макрорегіонів: **Західний** макрорегіон — Волинська, Рівненська, Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Закарпатська, Хмельницька, Чернівецька області; **Центральний** макрорегіон — Вінницька, Житомирська, Сумська, Чернігівська, Полтавська, Кіровоградська, Черкаська, Київська області, м. Київ; **Південний** макрорегіон — Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська, Херсонська, Одеська області; **Східний** макрорегіон — Донецька, Луганська й Харківська області.

Польовий етап дослідження тривав із 8 по 23 вересня 2018 року. Загалом у рамках дослідження було проведено 2026 інтерв'ю з респондентами, які проживають у 110 населених пунктах України.

Статистична похибка для вибірки 2026 респондентів (з імовірністю 0,95 і за дизайн-ефекту 1,5) не перевищує:

- 3,3 % для показників, близьких до 50 %,
- 2,8 % для показників, близьких до 25 або 75 %,
- 2,0 % для показників, близьких до 12 або 88 %,
- 1,4 % для показників, близьких до 5 або 95 %,
- 0,7 % для показників, близьких до 1 або 99 %. ■

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

НАЙБІЛЬШІ ЗАГРОЗИ ДЛЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ. СФЕРИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВЛАДИ

● Переважна більшість українців убачає більше загроз для незалежності України серед внутрішніх причин, а не серед зовнішніх: 57 % респондентів вважають топ-загрозою корупцію у владі (діаграма 1.1.1). Майже вдвічі менше (32 %) говорять про гібридну війну з боку Росії. До топ-загроз також зараховують популізм політиків (24 %), вплив олігархів (23 %), відсутність нових облич (22,5 %), еміграцію (19 %). У всіх регіонах не менше 53 % назвали корупцію, а тим часом дії Росії – не більше третини (24–36,5 % на Заході і в Центрі, 25–27 % на Півдні і Сході)

Діаграма 1.1.1

**Що, на ваш погляд, на сьогодні найбільше загрожує незалежності України та її розвитку?
(Не більше п'яти відповідей.)**

(% серед усіх респондентів)

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СИТУАЦІЮ В КРАЇНІ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ МИРУ НА ДОНБАСІ

● Переважна більшість громадян (63,5–74 %) досить правильно відносять зовнішню політику й безпеку до сфер відповідальності Президента. Водночас від чверті до половини громадян вважають Президента відповідальним у сферах, де його конституційні можливості більш обмежені. Зокрема, у ключовому для України питанні корупції 47 % покладають відповідальність саме на Президента. У випадку реформування економіки кожен третій (31 %) вважає відповідальним теж саме главу держави (таблиця 1.2.1).

● Після Президента найчастіше відповідальність покладається на уряд / прем'єр-міністра. Особливо часто їх називали відповідальними за реформування економіки (52 %), підвищення тарифів (56 %, при цьому 24,5 % покладають відповідальність на Президента) та децентралізацію (37 %, при 27 % тих, хто називав Президента). Сумарно називали відповідальними Президента / уряд / прем'єр-міністра більшість респондентів для практично всіх сфер, крім безпеки (де 45 % говорять про правоохоронні органи). Симптоматичним для України є те, що не більше 8 % називали парламент відповідальним за певну сферу.

Таблиця 1.2.1

Хто, на вашу думку, перш за все відповідає за...

(% серед усіх респондентів)

100 % у стовпчику	Зовнішня політика	Війна на Донбасі	Реформування ЗСУ	Реформування правоохоронної системи	Реформування економіки	Боротьба з корупцією	Підвищення тарифів на ЖКП	Децентралізація	Безпека громадян
Президент	71.8	73.6	63.5	38.5	30.7	46.8	24.5	27.0	28.8
Уряд	10.8	8.8	17.8	20.0	34.7	21.5	37.0	25.7	11.4
Прем'єр-міністр	1.6	1.6	2.8	5.0	17.3	6.0	19.4	11.2	2.5
Парламент	3.6	2.6	3.9	5.0	7.8	6.3	7.8	6.7	2.5
Парламентська коаліція	0.5	1.1	0.6	1.0	1.4	1.2	1.1	1.6	0.6
Парламентська опозиція	0.5	0.3	0.1	0.7	0.8	0.6	0.4	0.3	0.6
Правоохоронні структури	0.3	0.6	2.0	22.0	0.3	7.9	0.3	0.4	45.0
Місцеві органи влади	0.2	0.3	0.1	0.1	0.2	0.5	3.2	8.0	1.4
Окремі депутати	0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.2	0.4
Місцеві громади	0.1	0.2	0.0	0.1	0.3	0.1	0.3	2.4	0.7
Громадянське суспільство	0.6	0.7	0.3	0.4	0.3	1.1	0.3	0.3	0.6
Інше	0.8	1.3	0.4	0.5	0.7	1.3	0.7	0.2	0.2
Важко сказати / Відмова	8.9	8.8	8.5	6.6	5.6	6.6	5.0	16.1	5.2

● Якщо вести мову окремо про війну на Донбасі, то **найбільше українців** (майже половина, **46 %**) вважають, що встановлення миру **залежить від особисто Петра Порошенка**. Трохи менше (**43 %**) говорять про **Володимира Путіна**. Ще 30 % кажуть у цілому про українську владу, а 16,5 % – у цілому про російську владу. Загалом, **74 % українців принаймні почасті вважають, що встановлення миру залежить від України**, 59 % – від Росії, 8 % – від Заходу. Навіть на Заході і в Центрі приблизно однакова кількість людей покладає відповідальність на Петра Порошенка і Володимира Путіна, причому більше на українську владу в цілому, ніж на російську владу (діаграма 1.3.1, діаграма 1.3.2, діаграма 1.3.3).

● Лише 13 % українців вважають, що Росія зацікавлена у встановленні миру на Донбасі. Не погоджуються з цим 56 %, а ще 30 % не визначилися

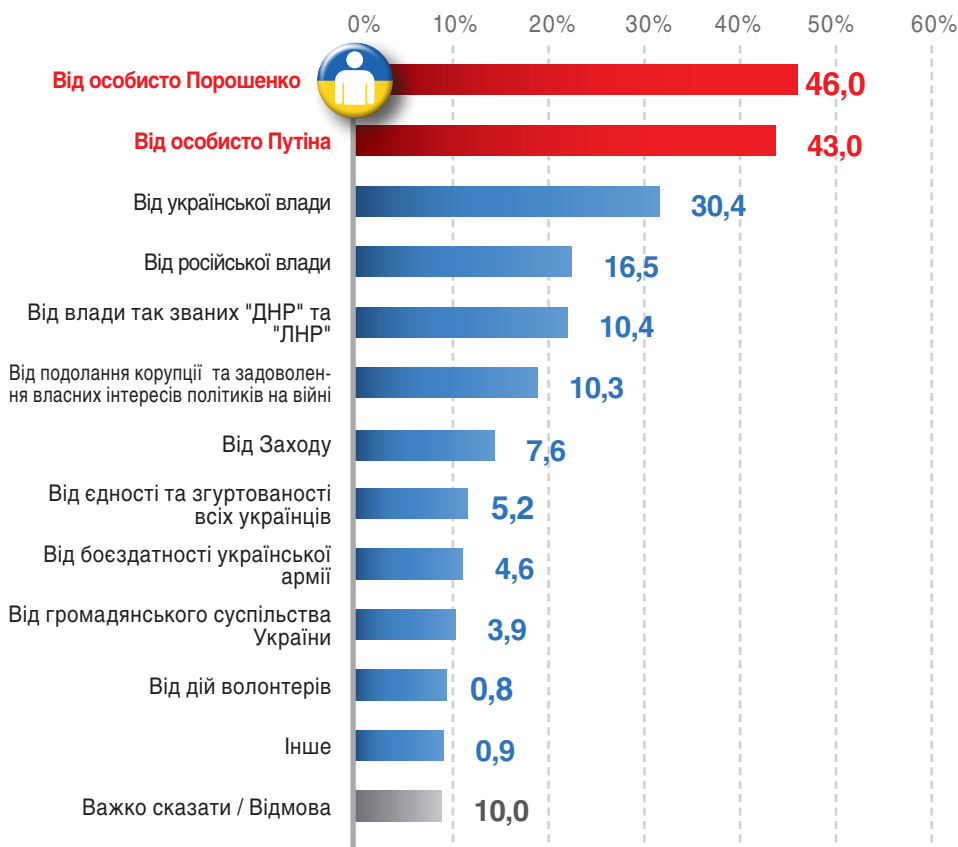
зі своєю думкою. Тим часом лише **14 % українців вважають, що українська влада має йти на поступки Володимиру Путіну для миру** (з цим не згодні 53–56 %). Тільки 14–18 % громадян України згодні з тим, що для миру треба жертвувати територіями й частиною незалежності (не вважають так 56 %). А ще 26,5–33 % завагалися з відповіддю. Причому неочікувано, що із Заходу на Схід зменшується число тих, хто готовий іти на жертви територіями / незалежністю заради миру – з 23 % до 10 %.

● Загалом, у питаннях інформації щодо ситуації на Донбасі **відносно найбільше українців довіряють у першу чергу волонтерам (27 %), речникам ЗСУ (23 %) і мешканцям прифронтових територій (19 %)**. Далі йдуть українські державні ЗМІ (13,7 %) українські блогери (11,4 %), українські приватні ЗМІ (10,4 %).

Діаграма 1.3.1

Від кого, перш за все, залежить встановлення миру на Донбасі? (Не більше трьох відповідей.)

(% серед усіх респондентів)

Діаграма 1.3.2

Встановлення миру на Донбасі

(% серед усіх респондентів)

■ Так ■ Ні ■ Важко сказати / Відмова

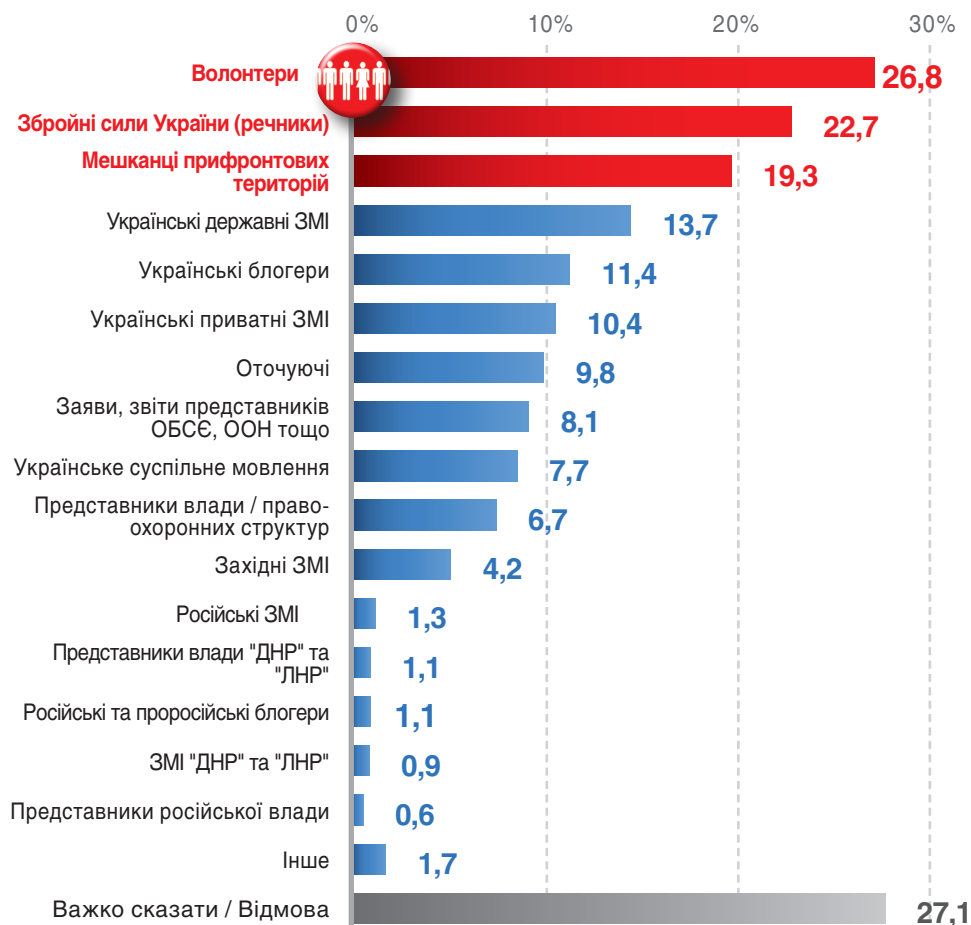

Діаграма 1.3.3

Кого ви вважаєте авторитетним джерелом інформації про ситуацію на Донбасі? (Назвіть не більше п'яти.)

(% серед усіх респондентів)

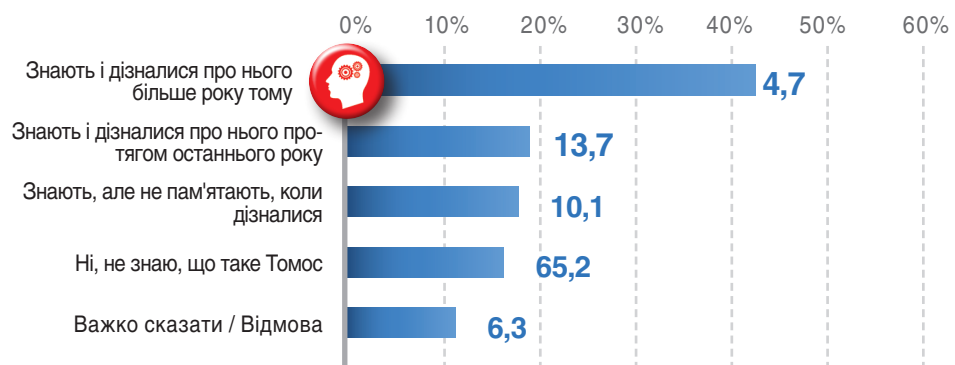
ТОМОС

- Лише 28,5 % жителів України кажуть, що вони знають, що таке томос. Серед тих, хто знає, відносно найбільше (42 %) дізналися від ЗМІ (діаграма 1.4.1).
- Якщо на Заході України 43 % знають, що таке томос, то в Центрі – 30 %, на Півдні і Сході – лише 16–18 %.

Діаграма 1.4.1

Чи знаєте ви, що таке томос?
І якщо знаєте, то коли ви про нього дізналися?
 (% серед усіх респондентів)

Звідки ви дізналися про значення цього поняття?
 (% серед тих, хто знає, що таке томос)

СОЦІАЛЬНІ
МЕРЕЖІ

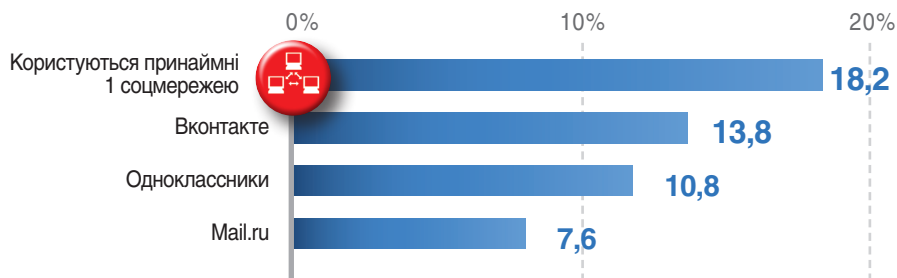
- 18 % українців користуються тепер принаймні однією російською соціальною мережею. При цьому на запитання про те, якою мережею вони користуються найчастіше, 7 % серед усіх респондентів назвали одну з російських мереж. Найнижче користування російськими соціальними мережами – на Заході (13 %). А в інших регіонах – це 18–23 % населення (діаграма 1.5.1).

Діаграма 1.5.1

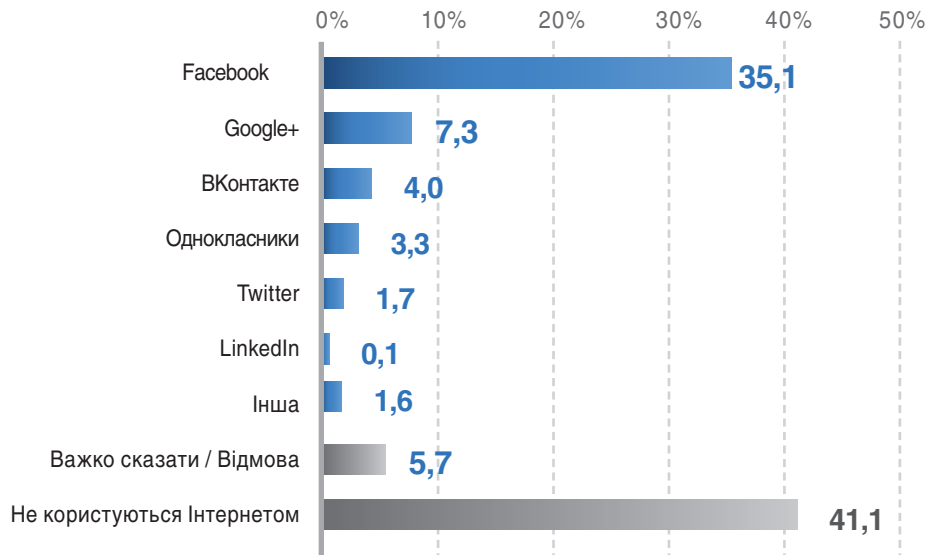
% користуються російськими соціальними мережами

(% серед усіх респондентів)

Якою соцмережею ви користуєтеся найбільше на даний час?

(% серед усіх респондентів)

ПОВЕРНЕННЯ
ВІКТОРА МЕДВЕДЧУКА
В ПУБЛІЧНУ
ПОЛІТИКУ, ЗОКРЕМА
Й МЕДІЙНИЙ
КОНТЕКСТ

- Близько половини респондентів (52 %) не змогли відповісти на запитання, хто перш за все сприяє поверненню Віктора Медведчука в публічну політику. Відносно найбільше людей убачають у цьому «руку Кремля» (21 %), українських олігархів (15 %) і представників «сім'ї» Віктора Януковича (12 %). Менше людей говорили про Петра Порошенка (5,5 %) і Юлію Тимошенко (3 %).
- Віктор Медведчук у першу чергу сприймається як кум Володимира Путіна – так кажуть 35 % українців. Але якщо на Заході і в Цен-

трі таких людей 39,5–41 %, то на Півдні і Сході – 23–27,5 %. Ще 13 % сприймають Віктора Медведчука як представника мінської Тристоронньої контактної групи (ТКГ), 10 % – як экс-голову президентської адміністрації Леоніда Кучми (й у випадку цих характеристик регіональні відмінності більш рівні). Разом із цим доцільно звернути увагу, що із Заходу на Схід з 1 % до 9 % зростає сприйняття Віктора Медведчука як того, хто ефективно звільняє полонених українців.

- Більш позитивне сприйняття Віктора Медведчука простежується у випадку, якщо респонденту «подобається» канал NewsOne (і меншою мірою це стосується каналу «112»). По-перше, серед респондентів, які не вважають жоден із цих каналів таким, що просуває їхні ідеї, 49 % не змогли відповісти на запитання щодо Віктора Медведчука. А серед тих, хто дивиться NewsOne / «112» – тільки не більше чверті не змогли відповісти. По-друге, серед тих, хто дивиться NewsOne / «112», більше тих, хто сприймає Віктора Медведчука в більш нейтрально-позитивних інтерпретаціях.

ІНТЕРПРЕТАЦІЇ АКТУАЛЬНИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ

- Респондентам під час опитування пропонувалося розглянути 15 різних актуальних суспільно-політичних подій та обрати одну з двох їхніх інтерпретацій. Інтерпретації підбиралися таким чином, щоб одна з них відповідала умовно продержавницькій позиції, друга – умовно відповідала тезам, які просуваються опозицією всередині країни та / або російською пропагандою. Вочевидь, спектр інтерпретацій сам по собі є значно ширшим і отримані результати не можуть інтерпретуватися як однозначне послідовне відстоювання певної позиції. Респонденти обирали той наратив, який їм *скоріше* ближчий, тим більше, що самі пропоновані інтерпретації вже задавали рамки розуміння для респондента (значно спрощуючи розглянуті події). Разом із цим, цінність результатів і полягає в тому, щоб розуміти, до яких саме інтерпретацій наразі *схиляються* думки звичайних громадян країни.

- По-перше, з більшості розглянутих питань простежується **невисокий рівень кристалізації настроїв населення**. Тобто, є істотна кількість тих, хто не визначився зі своєю позицією. Найбільш кристалізованими є думки й погляди населення на питання боротьби з корупцією, економічної ситуації та співробітництва з МВФ (не менше 77 % мають визначену думку). Із більшості решти питань простежується скоріше середній рівень кристалізації, при якому 50–66 % визначилися зі своєю думкою. У середньому кожний респондент казав, що в нього / неї невизначена думка щодо 5,5 із 15 запитань. 65 % респондентів не менш ніж на 4 із 15 запитань відповідали, що вони не визначилися, з якою інтерпретацією погоджуються більшою мірою.

- Водночас, по-друге, простежується **відсутність консенсусу в суспільстві з абсолютної більшості розглянутих подій**. Лише у випадку

економічної ситуації, боротьби з корупцією і співробітництва з МВФ простежується наявність скоріше консенсусу, причому в негативній формі, при якій переважна більшість населення вважає кризовим стан економіки (60 %), не вбачає доцільності у співпраці з МВФ (65 %), а також вважає, що влада не зацікавлена в боротьбі з корупцією (73,5 %). Протилежних інтерпретацій дотримується абсолютна меншість населення.

- З іншого боку, є **тенденція до консенсусу в інтерпретації з питань, що Олег Сенцов є політичним в'язнем** (55 % проти 4 %, які дотримуються іншої думки), **що саме Росія не виконує Мінські домовленості** (52 % проти 10 %) і **що Україна зробила правильно, розпочавши судовий процес із «Газпромом»** (49 % проти 18 %). Водночас, доцільно враховувати істотну частку тих, хто не визначився з цих питань.

- У випадку решти питань обирали певну інтерпретацію 12–39 % респондентів. Тобто, з одного боку, є істотна частка тих, хто має невизначену позицію. З іншого боку, перевага однієї інтерпретації над іншою – в кращому випадку лише відносна.

- По-третє, найбільший регіональний розрив в інтерпретаціях простежується у випадку виконання Мінських домовленостей, суду з «Газпромом», злочинів праворадикальних організацій, справи Олега Сенцова, тобто, начебто провокування Президентом загострення на Донбасі, ініціативи Президента щодо вступу в ЄС / НАТО. Тобто **топ-питання «регіонального розколу» в першу чергу стосуються інтерпретацій конфлікту з Росією**, меншою мірою – це інші питання. Найбільш об'єднаними є питання економіки, корупції і співробітництва з МВФ, причому, в негативній формі (Таблиця 2.3.1).

Таблиця 2.3.1

Які з нижче наведених тверджень ви особисто поділяєте?

(% серед усіх респондентів)

Проопозиційна або про-російська інтерпретація	%	%	Продержавницька (про-владна) інтерпретація
Переважання продержавницької інтерпретації при високій невизначеності			
Олег Сенцов — терорист і радикал, якого спіймали на гарячому спецслужби Росії в Криму	3.6	54.6	Олег Сенцов — політичний в'язень, справу якого сфальсифікували спецслужби Росії в Криму
Україна не виконує Мінські домовленості, оскільки не бажає завершення війни на Донбасі	10.2	52.4	Росія не виконує Мінські домовленості, оскільки використовує війну на Донбасі для ослаблення України
Україна припустилася помилки, коли почала судитися з Росією за газ. Унаслідок цього держава втратить доходи від транзиту газу в Європу.	17.7	48.7	Україна зробила правильно, коли подала на «Газпром» у суд. Виграш справи довів, що Росія нав'язала невігідні газові контракти
Відносне переважання продержавницької інтерпретації при високій невизначеності			
Зміна Антитерористичної операції на Операцію об'єднаних сил на Донбасі — ознака підготовки України до наступу проти «невідомих республік»	11.9	34.6	Зміна Антитерористичної операції на Операцію об'єднаних сил на Донбасі зумовлена потребою стримувати російську агресію
Президент Петро Порошенко спровокує нову війну на Донбасі, щоби скасувати президентські вибори	22.7	32.4	Звинувачення на адресу Порошенка у зриві виборів треба сприймати обережно, оскільки їх поширюють політичні суперники
Президент США Трамп «обмінє» Україну на поступки Путіна в інших важливих питаннях	15.6	30.2	Президент США Трамп не зменшуватиме підтримку України у війні з Росією
Надання томосу — передвиборча гра Президента Петра Порошенка, яка спровокує нове протистояння в суспільстві	18.3	31.2	Сприяння томосу про автокефальну церкву — це правильна політика, яка зробить Україну більш незалежною від Росії
Злочини праворадикальних організацій покривають Президент, уряд та спецслужби	20.5	29.8	Злочини під прикриттям радикальної риторики часто скоюють агенти спецслужб Росії
Паритет інтерпретацій при високій невизначеності			
Ініціатива Петра Порошенка щодо внесення прагнення України до вступу в НАТО та ЄС — це передвиборча технологія, й не більше того	32.4	32.3	Ініціатива Петра Порошенка щодо внесення прагнення України до вступу в НАТО та ЄС — це правильне та давно назріле рішення
Затримання Надії Савченко й інсценування замаху на Аркадія Бабченка — спроба спецслужб відволікти суспільну увагу від провалів Петра Порошенка	23.0	24.5	Затримання Надії Савченко й інсценування замаху на Аркадія Бабченка — серйозні свідчення намірів Росії розкрити ситуацію в Україні

Проопозиційна або проросійська інтерпретація	%	%	Продержавницька (проросійська) інтерпретація
Відносне переважання проопозиційної / проросійської інтерпретації при високій невизначеності			
Мир на Донбасі можливий лише в разі прямих переговорів між Києвом і невизнаними республіками	34.8	19.2	Прямі переговори із сепаратистами — крок до миру на умовах Росії
Президент України переслідує та придушує незалежні ЗМІ та політичних опонентів, які його критикують	39.2	26.7	Президент України у своїй політиці в цілому поважає принципи свободи слова
Переважання проопозиційної / проросійської інтерпретації			
Українська економіка перебуває на межі глибокої кризи й падіння рівня життя	60.1	20.9	Ситуація в українській економіці складна, але повторення нової кризи навряд чи трапиться
Корупцію можна було би давно подолати, якби влада не захищала корупціонерів	73.5	12.4	Боротьба з корупцією — тривалий складний процес, на який Україні потрібні роки. Але перші дуже важливі кроки вже зроблено — створено всі необхідні антикорупційні органи.
Україні не слід узалежнюватися від Міжнародного валютного фонду та інших кредиторів іще більше	65.2	11.5	Україні слід виконати вимоги Міжнародного валютного фонду, зокрема стосовно підвищення тарифів, щоб отримати кредит і врятувати економіку

ПИТАННЯ, ЯКІ НАЙБІЛЬШЕ ОБ'ЄДНУЮТЬ І РОЗ'ЄДНУЮТЬ РЕГІОНИ УКРАЇНИ

Топ-роз'єднавчі питання

- Виконання Мінських домовленостей
- Суд з Газпромом
- Злочини праворадикальних організацій
- Справа О. Сенцова
- Томос
- Начебто провокування Президентом загострення на Донбасі
- Ініціатива Президента щодо вступу в ЄС / НАТО

Топ-об'єднавчі питання

- Економіка України
- Боротьба з корупцією
- Співробітництво з МВФ

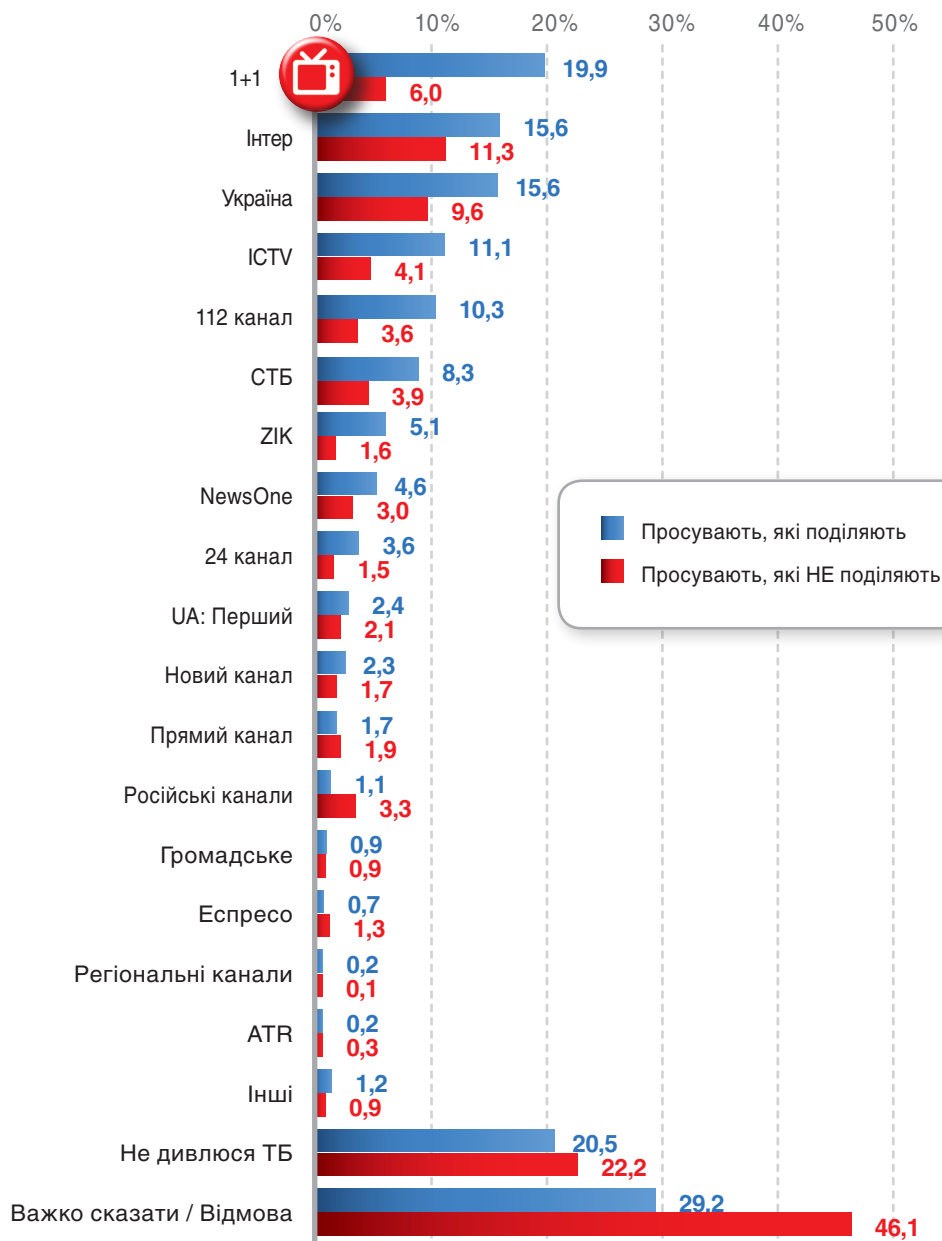
ТЕЛЕКАНАЛИ І ПОПУЛЯРНІ ОСОБИСТОСТІ

● Лише 50 % респондентів можуть назвати телеканал, який, на їхню думку, просуває інтерпретації, що їх поділяє сам учасник опитування. Ще менше (32 %) можуть сказати, який канал, навпаки, просуває протилежні інтерпретації. **Якщо говорити про канали, які подобаються, то відносно найчастіше називалися «1+1» (20 %), «Інтер» (16 %) і «Україна» (16 %).** Дещо рідше – ICTV (11 %), «112» (10 %), СТБ (8 %). Інші називалися рідше, в т. ч. NewsOne назвали 5 % (діаграма 1.6.1).

Діаграма 1.6.1

**На яких телеканалах, на вашу думку,
найчастіше просувають твердження, які ви поділяєте? /
На яких телеканалах, на вашу думку,
найчастіше просувають твердження, яких ви не поділяєте?**
(Не більше п'яти відповідей.)
(% серед усіх респондентів)

● Усім респондентам ставилося пряме запитання, які телеканали, на їхню думку, просувають ті чи інші твердження / інтерпретації (незалежно від того, дивляться вони чи не дивляться ці телеканали). У випадку всіх тверджень не більше третини респондентів співвідносять їх із певним телеканалом. Це свідчить про низький рівень кристалізації іміджу певних телеканалів на рівні суспільства в цілому. Загалом, лише у випадку «1+1» простежується досить помітна тенденція, що цей канал частіше асоціюють із просуванням проукраїнських інтерпретацій актуальних подій.

● Якщо вести мову про конфлікт із Росією, то серед тих, хто поділяє радше продержавницькі інтерпретації подій, більше тих, хто дивиться: «1+1» (31 % проти 7 % серед тих, хто поділяє радше проопозиційні та / або проросійські інтерпретації), ICTV (16 % проти 5,5 %), СТБ (12 % проти 4 %). А

серед тих, хто поділяє радше проопозиційні та / або проросійські інтерпретації, більше тих, хто дивиться: «Інтер» (21 % проти 15 % тих, хто поділяє радше продержавницькі інтерпретації), «112» (16 % проти 10 %), NewsOne (12 % проти 2,5 %), російські канали (5 % проти 0,2 %) (Таблиця 2.5.2).

● Лише 49 % респондентів можуть назвати принаймні одного політика чи популярну особистість, що просувають інтерпретації подій, із якими згоден респондент. Водночас серед населення країни в цілому максимальний показник не перевищує 11 %. На рівні України в цілому топ-діячами за цим показником є Юлія Тимошенко (11 %), Анатолій Гриценко (11 %), Олег Ляшко (9 %), Святослав Вакарчук (8 %), Вадим Рабінович (7 %), Петро Порошенко (6 %), Юрій Бойко (5 %), Андрій Садовий (5 %), Володимир Гройсман (5 %) і Євген Мураєв (4,5 %) (Таблиця 1.8.1).

Таблиця 2.5.2

На яких телеканалах, на вашу думку, найчастіше просувають твердження, які ви поділяєте?

(% серед респондентів залежно від значення індексу)

% у стовпчику	Індекс загалом			Індекс щодо конфлікту з Росією			Індексу щодо економіки, корупції, внутрішньої політики		
	Продержавницькі	Середнє значення	Проопозиційні	Продержавницькі	Середнє значення	Проопозиційні	Продержавницькі	Середнє значення	Проопозиційні
«1+1»	34.4	16.3	7.7	30.6	9.6	6.8	34.7	22.1	14.4
ICTV	19.2	7.6	6.5	15.9	6.3	5.5	20.6	9.9	9.2
«Інтер»	17.3	11.6	19.5	14.9	14.0	21.1	18.3	13.4	16.2
«Україна»	19.8	13.1	14.2	17.0	12.4	17.8	23.2	15.2	13.8
СТБ	12.7	7.4	4.5	11.8	4.9	4.3	14.1	8.5	6.7
«112»	11.8	6.7	14.0	10.2	7.7	15.9	10.5	8.5	11.4
24 канал	5.3	3.4	1.6	5.4	0.9	2.8	4.5	2.8	3.8
ZIK	5.1	5.0	5.3	6.0	3.2	6.1	4.3	3.6	6.3
«UA: Перший»	4.5	1.6	0.8	3.2	1.9	0.6	3.8	2.8	1.7
Прямий канал	3.5	0.8	1.0	2.7	0.5	1.0	4.9	1.6	0.9
Новий канал	3.3	2.1	1.5	2.6	2.0	2.2	3.9	2.4	1.8
NewsOne	2.1	3.3	9.8	2.5	4.5	11.7	2.2	2.6	6.6
«Громадське»	1.9	0.6	0.1	1.5	0.4	0.2	2.4	1.0	0.4
«Еспресо»	1.1	0.8	0.0	1.0	0.5	0.0	1.0	1.2	0.2
ATR	0.5	0.1	0.0	0.4	0.0	0.0	0.6	0.2	0.1
Російські канали	0.3	0.1	3.7	0.2	0.6	5.0	0.6	0.0	2.0
Канали вашого регіону	0.1	0.2	0.3	0.3	0.0	0.5	0.0	0.0	0.4
Інші	1.8	0.4	1.6	1.3	1.1	1.0	0.8	0.9	1.5
Не дивлюся	16.5	24.4	19.5	18.0	25.4	17.9	16.5	21.8	20.7
Важко сказати / Відмова	19.3	33.5	34.4	22.8	38.9	29.8	15.4	32.7	30.5

Таблиця 1.8.1

Які політики, блогери, на вашу думку, частіше просувають ті твердження, які ви поділяєте? / Які політики, популярні блогери, особистості, на вашу думку, частіше просувають ті твердження, яких ви не поділяєте? (Не більше семи відповідей.)

(% серед усіх респондентів)

% у стовпчику Респондент міг обрати не більше п'яти варіантів	Україна в цілому		Захід		Центр		Південь		Схід	
	Поділяють	Не поділяють	Поділяють	Не поділяють	Поділяють	Не поділяють	Поділяють	Не поділяють	Поділяють	Не поділяють
Юлія Тимошенко	10.7	8.3	11.0	7.4	11.9	7.2	10.6	8.5	7.0	12.7
Анатолій Гриценко	10.6	2.2	15.1	1.5	10.3	2.7	7.4	2.7	7.9	1.6
Олег Ляшко	8.8	9.1	9.1	9.7	7.1	10.1	9.3	6.8	11.7	9.3
Святослав Вакарчук	8.1	1.1	17.3	0.4	5.3	2.2	5.0	0.4	2.7	1.0
Вадим Рабінович	6.6	7.0	1.7	10.2	5.1	7.7	12.6	4.4	9.1	3.8
Петро Порошенко	5.9	16.1	4.7	7.4	7.9	15.7	5.1	24.1	4.3	19.6
Юрій Бойко	5.2	4.4	1.9	4.4	3.5	5.1	8.4	4.9	10.2	1.9
Андрій Садовий	4.9	1.4	10.5	0.9	3.8	1.2	2.6	0.8	1.0	3.9
Володимир Гройсман	4.6	7.5	3.6	8.2	6.0	7.2	5.5	9.2	1.4	3.6
Євгеній Мураєв	4.5	2.8	1.3	2.5	4.4	4.4	7.4	1.9	6.1	1.2
Олег Тягнибок	3.4	6.6	7.0	3.9	2.5	5.2	1.6	8.4	1.7	12.1
Мустафа Найєм	3.0	1.2	3.5	0.0	3.4	1.3	2.8	1.9	1.3	2.1
Олександр Шевченко	3.0	0.3	7.2	0.3	2.3	0.3	1.0	0.2	0.0	0.6
Дмитро Добродомов	2.6	0.7	5.3	1.0	1.7	0.8	2.1	0.7	0.2	0.0
Сергій Тарута	2.6	0.8	0.8	1.1	3.0	0.7	3.2	1.2	3.8	0.0
Олександр Вілкул	2.3	3.5	0.6	5.8	1.4	2.7	6.4	3.0	0.2	2.0
Віктор Медведчук	2.0	7.0	0.4	12.3	2.2	7.3	1.9	3.7	4.6	1.5
Анатолій Шарій	1.7	1.7	0.1	0.6	3.1	3.5	1.5	0.5	1.4	1.2
Арсеній Яценюк	1.6	13.4	2.1	9.6	1.1	11.7	2.2	17.3	0.9	18.0
Інна Богословська	1.5	2.9	1.0	5.2	1.7	2.4	1.8	1.4	1.2	2.4
Сергій Каплін	1.3	0.6	0.1	0.8	1.5	0.9	2.6	0.1	0.8	0.0
Сергій Лещенко	1.2	0.6	2.0	0.4	1.1	0.9	1.0	0.7	0.3	0.0
В'ячеслав Піховшек	1.2	1.8	0.0	3.5	1.7	2.2	1.8	0.4	1.1	0.0
Андрій Парубій	1.2	8.7	1.8	3.5	1.1	8.3	1.1	14.5	0.2	9.3
Михайло Добкін	1.1	6.5	0.0	9.6	0.8	7.5	1.9	3.6	3.2	2.9
Арсен Аваков	1.1	9.1	0.3	9.4	1.6	6.1	1.0	10.4	1.8	14.0
Олександр Турчинов	1.1	4.8	1.1	1.7	1.5	5.3	1.2	6.8	0.0	5.8
Вадим Новинський	1.1	3.2	0.1	3.7	0.8	3.6	1.8	2.5	2.4	2.5
Геннадій Кернес	1.0	4.6	0.0	8.1	1.0	5.0	0.0	2.0	5.1	1.0
Юрій Луценко	1.0	5.5	0.3	2.8	1.7	4.6	1.3	9.9	0.0	4.7
Микола Азаров	0.9	5.4	0.0	8.0	1.2	6.3	0.2	3.5	3.0	1.5
Олена Лукаш	0.4	2.0	0.0	4.1	0.6	2.0	0.9	0.4	0.0	0.6
Олексій Гончаренко	0.4	1.9	0.0	0.1	1.0	2.4	0.0	3.9	0.0	0.2
Андрій Портнов	0.3	1.9	0.6	2.8	0.4	1.4	0.0	1.9	0.0	1.4
Олександр Кліменко	0.0	0.2	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	0.3	0.0	0.0
Російські політики	0.0	2.1	0.0	2.8	0.0	2.5	0.0	1.3	0.0	0.7
Інші	1.4	0.5	1.7	0.6	1.4	0.8	1.2	0.1	1.0	0.3
Жоден з них	21.6	11.6	19.3	11.5	18.0	10.8	27.0	14.0	25.9	9.1
Важко сказати / Відмова	29.6	39.9	26.8	40.2	35.4	41.6	25.6	37.9	27.2	38.7

ПРОДЕРЖАВНИЦЬКІ VS. ПРООПОЗИЦІЙНІ /
ПРОРОСІЙСЬКІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ: ІНДЕКС

Відповіді респондентів щодо 15 актуальних запитань можна звести в загальний індекс *проопозиційні та / або проросійські vs. продержавницькі* інтерпретації.

А також в окремі індекси, які стосуються лише інтерпретацій подій у контексті конфлікту з Росією / лише інтерпретацій подій у контексті економіки, корупції, внутрішньої політики.

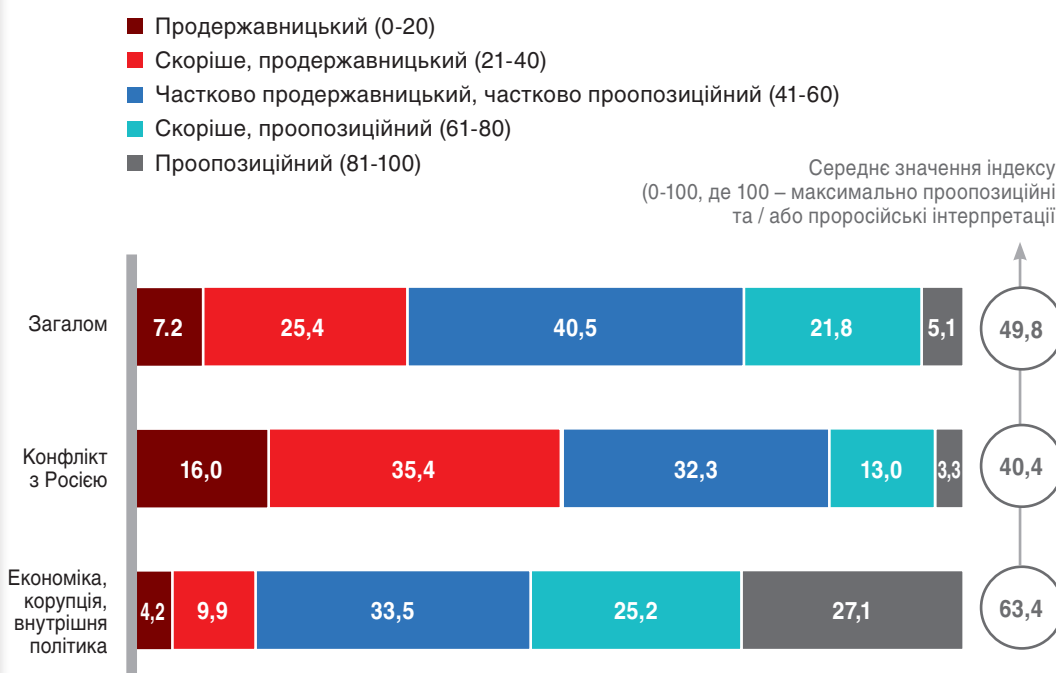
Індекси змінюються від 0 до 100, де 100 – максимально проопозиційна та / або проросійська інтерпретація (діаграма 2.4.1, таблиця 2.5.3).

Середнє значення індексу загалом становить 49,8, що означає загалом, що серед населення є приблизно рівномірна суміш продержавницьких і проопозиційних та / або проросійських інтерпретацій. При цьому 40,5 % респондентів отримали бал 41–60, що відповідає якраз почасти продержавницькій, почасти проопозиційній та / або проросійській інтерпретації подій. Крайні бали, які свідчать саме про послідовно проопозиційні та / або проросійські думки (81–100) або послідовно продержавницькі думки (0–20), мають лише, відповідно, 5 % і 7 %.

Діаграма 2.4.1

Індекс продержавницьких vs. проопозиційних та /
або проросійських інтерпретацій

(% / середнє значення серед усіх респондентів)

* За відповідь на кожне з 15 питань-інтерпретацій респонденту присвоюється бал від 0 до 100, де 100 – проопозиційна та / або проросійська інтерпретація. Індекс розраховується як середній бал на всі питання.

- У випадку конфлікту з Росією середнє значення індексу стає 40,4, тобто він тяжіє, хоч і злегка, в бік продержавницьких інтерпретацій. При цьому 51 % респондентів мають бал, що свідчить радше про підтримку продержавницьких тез, а про підтримку тез опозиції та / або російської пропаганди – 16 %.
- Протилежна картина простежується в питаннях економіки, корупції, внутрішньої політики – середній бал становить 63,4, тобто радше тяжіє до проопозиційності. При цьому 52 % мають радше проопозиційний бал, а 14 % – продержавницький (у даному випадку його можна також трактувати і як провладний).
- Існує досить виразна тенденція зростання проопозиційності та / або проросійськості настроїв із Заходу на Схід. Загалом індекс зростає із 44,7 % до 56,1 %. У випадку конфлікту з Росією – із 34 % до 48,1 %, у випадку інших питань – із 60,5 % до 67,7 %.
- У випадку індексу щодо Росії на Заході частка жителів, які мають проросійські настрої, становить 9 %. У Центрі цей показник зростає до 15 %, на Півдні – 20 %, а на Сході сягає 28 %. Відповідно, якщо на Заході 68 % поділяють продержавницькі інтерпретації подій навколо конфлікту з Росією, то в Центрі – 54 %, на Півдні і Сході – 36–38 %.
- Загалом, із 15 тез «середній» респондент у п'яти випадках має продержавницьку позицію, у п'яти – проопозиційну та / або проросійську, у п'яти – невизначену. На Заході і в Центрі в середньому більше тих, хто має більше продержавницьких інтерпретацій, на Півдні і в Центрі – проопозиційних та / або проросійських.

ПОЛІТИКИ ТА ПОПУЛЯРНІ ОСОБИСТОСТІ Й ІНТЕРПРЕТАЦІЯ АКТУАЛЬНИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ

- Подібно до телеканалів, вивчався зв'язок між певними інтерпретаціями та довірою до окремих політиків / популярних особистостей. Серед тих, хто поділяє радше продержавницькі інтерпретації питання конфлікту з Росією, більше тих, хто вважає, що твердження, які поділяє сам респондент, просуваються такими політиками і популярними особистостями, як Анатолій Гриценко (16 % проти 6 % серед тих, хто має скоріше проросійські орієнтації), Петро Порошенко (10 % проти 1 %), Святослав Вакарчук (11,5 % проти 4 %), Андрій Садовий (8 % проти 2 %), Олег Тягнибок (5 % проти 1 %). Натомість серед тих, хто радше поділяє проопозиційні та / або проросійські інтерпретації, дещо більше тих, хто говорив про: Юрія Бойка (15 % проти 2 %), Вадима Рабіновича (17 % проти 3 %), Євгенія Мураєва (13 % проти 2 %), Олександра Вілкула (6,5 % проти 1 %), Анатолія Шарія (5,9 % проти 0,2 %) і Михайла Добкіна (5 % проти 0,2 %) (таблиця 2.6.2).
- У випадку індексу щодо інших питань (економіка, корупція, внутрішня політика) серед тих, хто поділяє продержавницькі інтерпретації, частіше називалися: Анатолій Гриценко (15 % проти 9,5 %), Петро Порошенко (26 % проти 1 %), Святослав Вакарчук (13 % проти 7 %), Володимир Гройсман (14 % проти 2 %), Мустафа Найєм (8 % проти 2 %) і Арсен Аваков (5 % проти 0,5 %).
- Серед тих, хто радше поділяє проопозиційні та / або проросійські інтерпретації, дещо більше тих, хто говорив про Вадима Рабіновича (9,5 % проти 3 %).

Таблиця 2.5.3

**Середнє значення індексу
продержавницьких vs. проопозиційних та
/ або проросійських інтерпретацій серед
респондентів залежно від того, які канали,
на їхню думку, просувають твердження, які
респонденти поділяють**

Канал, що просуває твердження, які поділяє респондент:	Середнє значення у рядку		
	Індекс загалом	Індекс щодо конфлікту з Росією	Індексу щодо економіки, коруп- ції, внутрішньої політики
Російські канали	72.1	65.9	81.2
NewsOne	62.6	53.7	75.9
ZIK	51.9	39.9	70.0
«112»	50.8	40.8	65.9
«Інтер»	50.2	40.9	64.0
«Україна»	47.1	39.0	59.1
Новий канал	44.8	36.4	57.3
24 канал	42.7	29.9	61.6
СТБ	42.1	32.5	56.2
ІСТV	40.4	29.8	56.0
«1+1»	39.3	29.2	54.3
«UA: Перший»	39.0	28.1	55.6
Прямий канал	34.9	24.9	49.8
«Громадське»	32.9	24.5	45.4

Таблиця 2.6.2

**Середнє значення індексу
продержавницьких vs. проопозиційних та
/ або проросійських інтерпретацій серед
респондентів залежно від того, які політики
/ популярні особистості, на їхню думку,
просувають твердження, що їх респонденти
поділяють**

Політик / популярна особистість, що просуває твердження, які поділяє респондент:	Середнє значення у рядку		
	Індекс загалом	Індекс щодо конфлікту з Росією	Індекс щодо економіки, корупції, внутрішньої політики
Михайло Добкін	74.2	66.6	85.7
Микола Азаров	71.5	68.0	76.7
Анатолій Шарій	71.4	66.0	79.4
Геннадій Кернес	66.7	57.7	79.8
Олександр Вілкул	66.3	58.0	79.0
Євгеній Мураєв	65.2	56.1	78.6
Юрій Бойко	64.2	57.2	74.7
Вадим Рабінович	63.9	55.6	76.3
Віктор Медведчук	60.7	52.8	72.3
Вадим Новинський	59.4	52.0	70.1
В'ячеслав Піховшек	59.0	51.3	71.1
Сергій Каплін	57.7	46.0	74.7
Інна Богословська	56.3	45.6	72.0
Сергій Тарута	51.2	41.1	66.1
Олег Ляшко	48.4	38.4	63.2
Юлія Тимошенко	47.3	36.5	63.3
Олександр Шевченко	43.1	33.2	57.7
Дмитро Добродомов	42.0	28.6	61.8
Анатолій Гриценко	41.6	30.4	58.0
Святослав Вакарчук	41.4	30.3	57.5
Андрій Садовий	40.3	28.4	57.9
Сергій Лещенко	39.4	27.1	57.6
Арсеній Яценюк	39.4	29.3	54.3
Олег Тягнибок	39.3	26.9	58.2
Олександр Турчинов	36.0	26.6	50.1
Андрій Парубій	35.7	27.1	48.5
Мустафа Найєм	35.0	25.7	48.7
Володимир Гройсман	34.4	28.7	42.9
Петро Порошенко	25.6	20.9	32.7

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ НАПЕРЕДОДНІ ВИБОРІВ:

результати всеукраїнського опитування
громадської думки, проведеного КМІС на
замовлення ГО «Детектор медіа»